

Kungl. Maj:ts tal

på rikssalen vid riksdagens öppnande den 17 januari 1910.

Gode Herrar och Svenske män!

Jag hälsar Eder välkomna till det nya riksmöte, hvartill I jämlikt grundlagens bud nu samlats.

Under det gångna året har en för Mitt hus glädjande tilldragelse inträffat genom Min sonsons, hertigen af Småland, födelse.

Rikets förhållande till främmande makter är allt fortfarande tillfredsställande. Under det gångna året har en gammal tvistefråga med vårt västra grannland beträffande gränsens sträckning genom skiljedom omsider blifvit löst. Förhandlingar inför skiljedomstol hafva därjämte under år 1909 börjats angående tiden för lapparnas flyttning öfver gränsen till Norge.

Revisionen af lagstiftningen om bolag och föreningar är afslutad, och komma lagförslag i dessa ämnen att föreläggas Eder. Likaså skall nytt förslag om inmutningsrättens upphäfvande å viss kronojord och om grufdriftens ordnande å sådan jord framläggas.

Jag hoppas jämväl kunna förelägga Eder förslag till ny lagstiftning rörande sjukkassor samt ändrade grunder för sjukkasseväsendets understödjande, för hvilket ändamål ökad t anslag af Eder äskas.

Lagberedningen har slutfört sitt arbete å jordabalken; och är det aflämnade förslaget till ny jordabalk föremål för den vidare behandling, som bör föregå dess framläggande för Riksdagen.

Under den senare hälften af nästlidna år upptogs hela landets intresse af den svåra arbetskonflikten. Den satte sinnena starkt i jäsning, men lugnet blef dock i stort sedt icke stördt.

Behovvet af åtgärder i syfte att så långt möjligt är förebygga arbetsinställelser och trygga viktiga samhällliga inrättningar har därunder kraftigt framträdt. Jag har därför låtit utarbete förslag till lagar, som äro afsedda att verka i denna riktning, och undergå dessa för närvarande granskning i lagrådet. Det är Min afsikt att, så snart denna granskning fullbordats, förelägga Eder lagförslag i ämnet.

För flera grupper af statstjänare kommer Jag att föreslå nödiga löneförbättringar, i vissa fall i samband med omorganisation af vederbörande verk. Förslag till lönerogleringar komma sålunda bland annat att afgifvas i fråga om fångvårdsstaten och tullstaten.

Vidare har Jag funnit det påkalladt föreslå en provisorisk löneförbättring för statsdepartementens ämbets- och tjänstemän samt för vissa centrala ämbetsverk, hvilkas aflöningsförhållanden ännu icke undergått reglering.

Förslag till navigationsskolornas ombildning kommer ock att under riksdagens lopp föreläggas Eder.

Beträffande frågan om reglering af prästerskapets aflöning, hvilken fråga tvenne gånger förelagts Riksdagen, men ännu icke vunnit sin lösning, har ett nytt förslag utarbetats, och det är Min förhoppning, att proposition i ämnet skall kunna aflätas till detta riksmöte.

Den kommitté, som år 1906 tillsattes för revision af gällande tulltaxa, har år 1909 afslutat sina arbeten. Förslag i ämnet kommer att med det snaraste föreläggas Eder.

Trots stor försiktighet vid pröfningen af anslagskrafven för år 1911 och trots det att därigenom det sammanlagda beloppet af de äskade anslagen under hufvudtitlarna understiger motsvarande summa för år 1910, har det förslag till riksstat, som Jag nu förelägger Eder, likväl icke kunnat uppgöras utan att nya och höjda skattebidrag påkallas. I sådant afseende föreslår Jag, utom höjd kaffetull, dels höjning af arfsskatten i form af ökad bouppteckningsstämpel dels ock en inkomst- och förmögenhetsskatt. Denna skatt utgör en af hufvudpunkterna i reformarbetet å den direkta beskattningens område samt är ämnad att ersätta allmänna bevillningen och nuvarande inkomstskatten.

För kommunalbeskattningen innebär denna reform, att bevillningen helt öfverlätas åt kommunerna. Dessutom hafva arbetena på en kommunal värdestegringskatt å fastighet nu hunnit så långt, att förhoppning förefinnes, att förslag därutinnan skall kunna framläggas redan vid denna riksdag.

Nedkallande öfver Eder och Edert arbete Guds välsignelse, förklarar Jag detta riksmöte öppnadt, och förblifver Eder, Gode Herrar och Svenske Män, med all konungslig nåd och ynnest städse väl bevägen.